

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.021/2013/7.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a dr. Papp János Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Papp János ügyvéd által képviselt felperesnek a Jutasi & Társai Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Jutasi György ügyvéd által képviselt I.r. és a Kajtár, Takács, Hegymegi-Barakonyi Ügyvédi Iroda II.r. alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt a Fővárosi Bíróságon 37.P.26.465/2007. számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.037/2012/6. számú jogerős ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az I.r. alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 1.270.000 (egymillió-kétszázhetvenezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2000. december 6-án lakossági bankszámla szerződést és megtakarítási betétszámla szerződést kötött a II.r. alperessel. A felperes 2001. szeptember 6-án értékpapír letétkezelői szerződést, tőkeszámla szerződést és értékpapír-ügyfélszámla szerződést kötött az I.r. alperessel. A felperes és a perben nem álló Rt. között ugyanezen a napon befektetési tanácsadásra irányuló megbízási szerződés jött létre.

A 2003. január 29-én telefaxon érkezett átutalási megbízás teljesítéseként az I.r. alperes a felperes ügyfélszámlájáról 270.000.000 Ft-ot utalt át a II.r. alpereshez. Ezt az átutalási megbízást hagyta jóvá, aki ekkor mind az I.r., mind a II.r. alperessel munkaviszonyban állt. A II.r. alperes az összeget a nála vezetett az átutalási megbízáson kedvezményezettként megjelölt bankszámlán hagyta jóvá. E kedvezményezett bankszámla tulajdonosa az Ltd. volt.

A felperes keresetében 270.000.000 Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket egyetemlegesen. Arra hivatkozott, hogy nem adott megbízást az I.r. alperesnek az összeg átutalására, az átutalási megbízáson lévő aláírás nem tőle származott. Álláspontja szerint a telefaxon érkezett átutalási megbízás teljesítését az általános szerződési feltételek nem tették lehetővé. Az I.r. alperes azzal is megsértette az általános szerződési feltételeket, hogy a felperes értékpapír-ügyfélszámlájáról nem a felperes rendelkezése alatt álló számlára teljesítette az átutalást, a II.r. alperes pedig nem volt jogosult fogadni a szabálytalan átutalási megbízást. Az alperesek a szabálytalan átutalással kárt okoztak, amit a Ptk. 318. § /1/ bekezdése, 339. § /1/ bekezdése és 348. § /1/ bekezdése alapján kötelesek megtéríteni, a Ptk. 344. § /1/ bekezdése alapján egyetemlegesen.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I.r. alperes arra hivatkozott, hogy a felperessel kötött értékpapír-ügyfélszámla szerződés alapján jogosult volt átutalási megbízásokat teljesíteni a felperes ügyfélszámlájáról. Vitatta, hogy az átutalási megbízás során jogszabályi, vagy a szerződésben rögzített szerződést sértett volna. A II.r. alperes arra hivatkozott, hogy az I.r. alperes által szabályszerűnek minősített átutalási megbízást teljesített az I.r. alperes elektronikus úton érkezett megbízása alapján, ezért nem felelős a megbízás esetleges szabálytalanságáért. Vitatta a felperes kárának a felmerülését is, álláspontja szerint az átutalt összeg a felperes érdekeltségébe tartozó gazdálkodó szervezet számlájára került áttételesen, további felhasználásáról maga a felperes rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság ítéletével 270.000.000 Ft és járulékai megfizetésére kötelezte az I.r. alperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megítélése szerint az I.r. alperes az értékpapír-ügyfélszámla szerződés alapján és a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (Tpt.) 147. § /1/ bekezdése értelmében jogosult és köteles volt nyilvántartani a felperest, mint számlatulajdonost megillető bevételt és teljesíteni az ügyfélszámláról a felperest terhelő kifizetéseket, teljesíthetett átutalási megbízásokat. Álláspontja szerint az egyes pénz és tőkepiaci tárgyú törvények módosításáról szóló 2002. évi LXIV. törvény (Módtv.) 124. §-val módosított Tpt. 147. § /2/ bekezdése 2003. január 1-jei hatállyal lehetővé tette, hogy az ügyfél szabadon rendelkezzen a számlán lévő pénzzel, a felperes és az I.r. alperes között létrejött értékpapír-ügyfélszámla szerződés e jogszabályi rendelkezés szerint módosult. Ez alapján a perrel érintett átutalási megbízás teljesítését nem teszi sem jogszabályba, sem a szerződésbe ütközővé az a körülmény, hogy az átutalás olyan bankszámlára történt, ami felett nem a felperes rendelkezhetett.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az I.r. alperes azzal, hogy törzsadatlapot nem állított ki, maga hiúsította meg annak a lehetőségét, hogy a felperes aláírását az Üzletszabályzata és Általános Szerződési Feltételeiben (ÁSZF) rögzített módon ellenőrizze. Az I.r. alperes munkavállalója nem a tőle elvárható gondossággal ellenőrizte, hogy az átutalási megbízás valóban a felperestől származik-e, ezzel megsértette a pénzforgalomról, a pénzforgalmi szolgáltatásokról és az elektronikus fizetési eszközökről szóló 232/2001.(XII.10.) Korm. rendelet 5. § /6/, /7/ és /8/ bekezdéseiben foglalt rendelkezéseket, valamint az ÁSZF 5.5. pontját. Az I.r. alperesnek a megbízás teljesítését meg kellett volna tagadnia, ennek elmulasztása kárt okozott a felperesnek, amit az I.r. alperes a Ptk. 348. § /1/ bekezdése alapján köteles megtéríteni.

A felperes és az I.r. alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezések indokaira tekintettel arra hivatkozott: érdemben azt kellett vizsgálnia, hogy az I.r. alperes terhére kimutatható-e szerződésszegés, és ez okozati összefüggésbe hozható-e a felperes kárával. A másodfokú bíróság utalt az I.r. alperes 2002. december 31-e előtt hatályba lépett és a hatóság által jóváhagyott Üzletszabályzat II. rész 4.2.7. pontjára, melynek értelmében az ügyfélszámláról kizárólag befektetési szolgáltatás igénybevételével összefüggően, illetve a számlatulajdonos nevére szóló, hitelintézetnél vezetett bankszámlára történhet átutalás. Az értékpapír-ügyfélszámla szerződés megkötésekor hatályos 147. § /2/ bekezdése értelmében az ügyfélszámlán kizárólag a számlavezető befektetési szolgáltatási, illetőleg árutőzsdei szolgáltatási tevékenysége körébe tartozó ügylethez kapcsolódó pénzforgalom bonyolítható le. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az Üzletszabályzat II. rész 4.2.7. pontja a törvényi korlátozáshoz képest további szigorítást határozott meg azzal, hogy a számlavezető befektetési szolgáltatási, illetőleg árutőzsdei szolgáltatási tevékenysége körébe tartozó ügylethez kapcsolódó átutalásra is olyan módon adott lehetőséget, hogy az kizárólag az ügyfélszámla tulajdonosának a hitelintézetnél vezetett másik bankszámlájára történhetett.

A Módtv. 124. §-ával módosított, 2003. január 1-jével hatályos Tpt. 147. § /2/ bekezdése már úgy rendelkezett, hogy az ügyfél szabadon rendelkezhet az ügyfélszámla befektetési szolgáltatás, árutőzsdei szolgáltatás, vagy értékpapír hozamából, elidegenítéséből származó összeg felhasználásáról. A Módtv. azonban nem tartalmaz olyan rendelkezést, ami a korábban megkötött ügyfélszámla szerződések tartalmát módosítja, ezért azok - a felek közös megegyezése, illetve az Üzletszabályzat módosításának hiányában - a jogszabály módosítása után is változatlan tartalommal maradtak hatályban. Ebből pedig az következik, hogy az I.r. alperes a felperes ügyfélszámlájáról jogszerűen kizárólag a felperes nevére szóló

bankszámlára teljesíthetett volna átutalást. Ehhez képest a perbeli átutalási megbízás alapján az I.r. alperes olyan bankszámlára utalt a felperes ügyfélszámlájáról 270.000.000 Ft-ot, ami nem a felperes nevére szólt. Ezzel a magatartásával az I.r. alperes megszegte az ügyfélszámla szerződést, az ÁSZF 4.2.7. pontját. Az átutalás elmaradása esetén felperes vagyona nem csökkent volna, a felperesnek kára nem keletkezett volna. Ezért az I.r. alperes szerződésszegése és a felperes kárának bekövetkezése között fennáll az okozati összefüggés, és így az I.r. alperes a Ptk. 318. § /1/ bekezdése és a Ptk. 339. § /1/ bekezdése alapján köteles felperes kárát megtéríteni.

A jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmében az I.r. alperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes keresetét elutasító ítélet meghozatalát kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet a Ptk. 339. §-ba ütköző módon jogszabálysértő, mivel a másodfokú bíróság mind az elvárhatóság, mind a kár bekövetkezése tekintetében hiányosan állapította meg a tényállást, a bizonyítékokat e körben a Pp. 206. § /1/ bekezdésébe ütköző módon mérlegelte. Vitatta, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg az átutalási megbízáson szereplő aláírás valódiságának kérdését, az aláírás ellenőrzésével kapcsolatban az I. r. alperes felelősségét.

Hivatkozott arra is, hogy a Tpt. 147. § /2/ bekezdésének 2003. január 1-jével hatályos módosítása az ügyfelek számára biztosította az ügyfélszámláján lévő pénz tetszőleges kedvezményezett részére történő korlátozásoktól mentes átutalásának lehetőségét. E jogszabályi rendelkezés alapján az I.r. alperes jogszerűen teljesíthette azt a perbeli megbízást, amellyel a felperes nem saját, hanem más bankszámlájára történő átutalásra vonatkozott, mivel ezt az utalás időpontjában jogszabály már nem tiltotta.

Az I.r. alperes vitatta az eljáró bíróságok álláspontját a kár bekövetkezése tekintetében. Hivatkozott arra, hogy az az Ltd. - amely társaság számlájára az átutalás megtörtént - elsődlegesen azzal a céllal jött létre, hogy egyes ügyfelek számára közbenső állomásként olyan átutalásokat hajtson végre, amelyek végső állomása az ügyfelek külföldi bankszámlája. A 270.000.000 Ft további útja igazolt, az Ltd. számlájáról továbbutalásra került a felperes tulajdonában is álló Ltd. részére, ahonnan ezt az összeget a felperes utalta tovább a Bank számlájára. Az I.r. alperes álláspontja szerint mindezek alapján nem lehet azt állítani, hogy a felperes nem tudott arról, hogy az adott összeg honnan érkezett. Ezzel szemben az állapítható meg, hogy az egyes pénzmozgások és tranzakciók mögött nem volt valódi jogviszony, azok kizárólag a valódi célok, szándékok leplezését szolgálták.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok eleget tettek indokolási kötelezettségüknek, a

bizonyítékokat okszerűen mérlegelve állapították meg az I. r. alperes kártérítési felelősségét.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt a hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.

A felülvizsgálati eljárás tárgya a Pp. 270. § (2) bekezdése és 271. § (1) bekezdés a) pontjának együttes értelmezése alapján az, hogy a másodfokú jogerős ítélet megfelel-e a jogszabályoknak. A Kúria ezért nem vizsgálhatta az elsőfokú ítélettel kapcsolatban a felülvizsgálati kérelemben írtakat, kizárólag a jogerős ítélettel szemben előadott felülvizsgálati érveket bírálta el.

A Kúria egyetért a másodfokú bírósággal abban, hogy az I. r. alperes jogellenes magatartást tanúsított azzal, hogy olyan bankszámlára utalt a felperes ügyfélszámlájáról 270.000.000 Ft-ot, ami nem a felperes nevére szólt, figyelemmel arra, hogy ez az utalás ellentétes volt az I. r. alperes Üzletszabályzatának az átutalás időpontjában hatályos II. rész 4.2.7. pontjában írtakkal. Az Üzletszabályzat ezen rendelkezésére tekintettel nincs jelentősége annak, hogy a 2003. január 1-jétől hatályos Tpt. 147. § (2) bekezdése lehetővé tette az ilyen átutalást, mivel ez a törvényi rendelkezés nem módosította a felek között már korábban létrejött konkrét jogviszonyra irányadó Üzletszabályzatban írtakat. Ez utóbbi egyértelmű rendelkezése alapján az I. r. alperesnek meg kellett volna tagadnia a faxon érkezett átutalási megbízás teljesítését.

A Kúria egyetért a másodfokú bírósággal abban is, hogy a felperest az I. r. alperes jogellenes magatartásával összefüggésben kár érte, mivel a kizárólag a felperes tulajdonában lévő 270.000.000 Ft más gazdasági társaság számlájára került. Az I. r. alperes ezt a tényt nem vitatta, e körben azonban arra hivatkozott, hogy ez a társaság egy olyan cég számlájára utalta tovább a fenti összeget, amely a felperes tulajdonában is állt, ahonnan már a felperes maga intézkedett az összeg továbbutalásáról egy következő cég számlájára. Álláspontja szerint „legálisnak tűnő” cégek közötti pénzmozgásra került sor, ugyanakkor „az egyes pénzmozgások között nem volt valódi jogviszony, a vagyon elkülönülés csupán a valódi célok, szándékok leplezését szolgálta”. Az I. r. alperes a per során mindezt csak állította, ezekre bizonyítást nem ajánlott fel, ezt bizonyítani nem tudta. Az eljáró bíróságok e körben tehát nem sértették meg sem a Pp. 206. § (1) bekezdésében, sem a Pp. 221. § (1) bekezdésében írt kötelezettségüket, mivel nem volt olyan ténszerű bizonyíték, amit mérlegelhettek volna. A Kúria megítélése szerint a rendelkezésre álló peranyag alapján csak az állapítható meg, hogy a felperest kár érte azáltal, hogy a 270.000.000 Ft a rendelkezése alól kikerülve egy másik céghez jutott.

A Kúria nem találta alaposnak az I. r. alperes azon védekezését, hogy úgy járt el, hogy az az adott helyzetben általában elvárható, figyelemmel arra, hogy a éppen a saját Üzletszabályzatában foglaltakat sértette meg, így a kártérítési felelőssége kimentésére történt hivatkozása nem alapos.

Mindezekre figyelemmel a Kúria nem találta megállapíthatónak az I. r. alperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott jogszabálysértéseket, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban pervesztes I. r. alperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a 32/2003. (VIII.22.) IM 3. § (3), (5) és (6) bekezdéseire - kötelezte a felperes ügyvédje által ténylegesen elvégzett ügyvédi munkával arányban lévő munkadíjból álló, ÁFA-val növelt összegben megállapított felülvizsgálati eljárási költségének viselésére.

Budapest, 2013. október 1.

Dr.Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó-bíró, Dr. Csőke Andrea sk. bíró